

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

EXPUNERE DE MOTIVE

Alegerile pentru funcția de Președinte al României, organizate în anul 2014, au accentuat o disfuncționalitate administrativă, apărută deja cu câțiva ani în urmă, dar neremediată până în prezent. În special în data de 2 noiembrie 2014, cu ocazia primului tur de scrutin, s-au înregistrat aglomerări la secțiile de votare organizate în țări din Uniunea Europeană unde există comunități semnificative de cetățeni români cu drept de vot, cu domiciliu sau cu drept de ședere de lungă durată – Italia, Franța, Marea Britanie, Germania. Aceste aglomerări au dus în final la imposibilitatea exercitării dreptului de vot de către toți cei prezenți la secțiile respective ca urmare a expirării timpului alocat procesului de votare prevăzut de lege. Măsurile organizatorice au ameliorat situația la scrutinul din 16 noiembrie 2014, dar fondul problemei a rămas nesoluționat.

Propunerea de față încearcă să introducă o procedură care să elimine sau, măcar, să diminueze în mod semnificativ, disfuncționalitățile de organizare a procesului electoral în secțiile din afara teritoriului României.

Am pornit de la următoarele premise:

- Comunități semnificative de cetățeni români cu drept de vot se găsesc preponderent în Republica Moldova, în unele dintre statele Uniunii Europene și în Marea Britanie;
- Numărul cetățenilor români cu drept de vot, care au domiciliu în străinătate sau drept legal de ședere pentru mai mult de 90 de zile, este estimat la peste 10% din totalul cetățenilor români cu drept de vot;
- Procedura de vot trebuie să fie nediscriminatorie și, la situații similare să aibă reguli similare;

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

- Votul prin corespondență și votul electronic, vehiculate ca posibile soluții alternative, inclusiv în forma deja legiferată, ridică numeroase alte probleme organizatorice și de costuri, raportul dintre costuri și beneficii nefiind unul încurajator; în plus, generează alte probleme de natură organizatorică ce pot fi chiar mai mari decât cele pe care speră să le rezolve; numărul infim al celor înscriși pentru a vota prin corespondență la alegerile parlamentare preconizate pentru 2016 înlătură orice argument pentru susținerea acestui tip de exercitare a votului;
- Este posibil ca propunerea să nu ducă la eliminarea tuturor contestărilor și a disfuncționalităților, dar trebuie să fie una echilibrată și conformă cu problemele identificate până în prezent;
- Propunerea trebuie să se limiteze la zonele unde au apărut problemele și doar la scrutinurile care se organizează cu o singură circumscripție – alegerea Președintelui României și a membrilor Parlamentului European, precum și la referendumul național.

În sensul premiselor arătate, am pornit de la ideea că statele în care se reclamă organizarea alegerilor pe baza unei proceduri modificate sunt doar Republica Moldova, Marea Britanie și cele din Uniunea Europeană, acolo unde au apărut disfuncționalitățile și unde există comunități semnificative numeric și relativ compacte de cetățeni români cu drept de vot.

Pilonii soluției propuse sunt:

1. Înființarea de secții noi de votare.
2. Instituirea de liste electorale permanente în străinătate.

Pentru ambele elemente, regulile sunt similare celor aplicabile în cazul votului exercitat pe teritoriul României.

1. Înființarea de secții de votare suplimentare nu constituie o noutate. Această soluție a fost propusă și între cele două tururi de scrutin din 2014. Ceea ce aduce nou această propunere este dat, pe de o parte, de instituirea de secții suplimentare de votare după regulile aplicabile

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

celor organizate pe teritoriul României – o secție arondată unei comunități compacte de de 1.500 – 2.000 cetățeni cu drept de vot, dar, pe de altă parte, de identificarea localurilor fezabile organizării de secții și repartizarea geografică a acestora cu consultarea asociațiilor cetățenilor români și organizațiilor partidelor politice românești, legal constituite, cu sprijinul autorităților publice și cu respectarea organizării administrativ – teritoriale de pe teritoriul statelor vizate. Simplu, această propunere s-ar sintetiza prin formula << *nu ducem cetățenii la secția de votare, ducem secția de votare la cetățeni* >>.

2. Până în prezent, în străinătate, pentru alegerea Președintelui României și a membrilor Parlamentului European, precum și la referendumul național, s-a votat doar pe liste suplimentare completate în secțiile de votare. Propun introducerea de liste permanente pentru cetățenii români care locuiesc în mod permanent sau semi-permanent pe teritoriul Republicii Moldova, al unui stat din Uniunea Europeană sau al Marii Britanii – cei cu domiciliul în străinătate (deținători ai unui pașaport care conține mențiunea specifică), resortisanții acestor state care dețin un card de rezident (permis de ședere de lungă durată sau similar) emis de autoritatea competentă, personalul reprezentanțelor diplomatice și consulare ale României – ceea ce, pe de o parte diminuează numărul celor care votează pe liste suplimentare, iar pe de altă parte duce la o dimensionare rațională și mai puțin susceptibilă de partizanat politic, a numărului de secții de votare și al cabinelor, ca și a repartizării geografice a secțiilor.

În plus față de cele arătate, consecință firească a aplicării regulilor privind secțiile de votare, în țară secțiile de votare și listele electorale permanente vor fi redimensionate potrivit realității rezultate. Numărul alegătorilor români nu s-a modificat semnificativ. Dar s-a produs o deplasare importantă de votanți în afara României, nu cu caracter temporar sau accidental, de scurtă durată, ci cu caracter cvasi-permanent. Se impune ca și pentru acești votanți să avem proceduri similare celor aplicate pe teritoriul României.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

În cazul celor care se află în străinătate în alte condiții față de cele arătate, votul rămâne cel consacrat, pe liste suplimentare. De asemenea, nu am dorit să introduc procedura propusă și pentru românii din celelalte state, deoarece nu am dorit să „rezolv” și probleme care nu există și care nu s-au manifestat până în prezent.

În ceea ce privește votul electronic și votul prin corespondență, apreciez că acestea presupun costuri mult mai costisitoare față de prezenta propunere, introducerea de proceduri cu care alegătorii nu sunt familiarizați și accentuarea unor suspiciuni cu privire la corectitudinea rezultatelor. Totodată, securizarea votului, confidențialitatea acestuia și certificarea înregistrării rezultatelor ar fi vulnerabile în fața tentativelor de fraudă. Am ajuns la aceste concluzii studiind unele propuneri legislative făcute în aceste sens, ca și dezbaterile în spațiul public pe această temă. Votul printr-o procedură familiară și similară pentru toți cetățenii este, în opinia mea, de preferat oricăror variante cu excepții și derogări multiple.

Menționarea distinctă a Marii Britanii, alături de statele Uniunii Europene are în vedere ipoteza ieșirii acestei țări din Uniunea Europeană în viitorul apropiat.

Această propunere a mai fost propusă, în actuala legislatură dar, fără a face obiectul unei dezbateri, a fost propus pentru respingere de către Comisia specială pentru legislația electorală și, implicit, respinsă de Parlament. Consider că respingerea *de plano* a propunerii, fără dezbateri și fără o confruntare a argumentelor, justifică redepunerea acesteia, cu unele modificări rezultate și din avizul favorabil al Consiliului Legislativ, ca o posibilă abordare alternativă la soluțiile discutabile adoptate sau doar propuse până în prezent.

Având în vedere cele expuse supun atenției spre dezbateri și aprobare prezenta propunere legislativă.

Inițiator,

Șerban NICOLAE

senator PSD